

WOJEWODA WARMIŃSKO-MAZURSKI
PS-III.862.8.2023.MK

Olsztyn, 16 czerwca 2023 r.

**Pani
Beata Januszczyk
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie**

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczytnie, ul. W. Pola 4, 12-100 Szczytno, Regon: 510931548, NIP: 745-16-30-072.

[Dowód: akta kontroli str. 1-7]

Miejsce kontroli: siedziba jednostki kontrolowanej.

W okresie objętym kontrolą stanowiska pełniły:

- Pani Beata Januszczyk – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie, powołana na to stanowisko przez Starostę Szczygieńskiego z dniem 12 lutego 2018 r.;
- Pani Wiesława Napiórkowska – Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie, powołana na to stanowisko przez Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy z dniem 1 marca 2018 r.

[Dowód: akta kontroli str. 14-15]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko- Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

- Pani Magdalena Kielak – starszy inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 12/2022, wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przewodniczący zespołu kontrolnego;
- Pani Brygida Niemirowicz – starszy inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 30/2019, wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, członek zespołu kontrolnego;

na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko - Mazurskiego, nr FK-VI.0030.351.2023 z dnia 12 kwietnia 2023 r.

[Dowód: akta kontroli str. 16 - 17]

Termin kontroli: 25 - 26 kwietnia 2023 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 1/2023.

Zakres objęty kontrolą:

Ocena świadczenia usług w zakresie poradnictwa zawodowego wobec osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 oraz art. 112 - 115 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Ilekość w wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o:

- ustawie – oznacza to ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. Dz. U., z 2021 r. poz. 1110 ze zm., z 2022 r., poz. 690 ze zm.);
- MRiPS – oznacza to Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej;
- PUP – oznacza to Powiatowy Urząd Pracy w Szczytnie;
- Dyrektorze – oznacza to Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie;
- Zastępcy Dyrektora – oznacza to Zastępcę Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Szczytnie.

Obowiązujące w zakresie świadczenia usług poradnictwa zawodowego wobec osób bezrobotnych i poszukujących pracy to:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t. j. z 2021 r. poz. 1110 ze zm., z 2022 r., poz. 690);
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy (Dz. U. z 2014 r., poz. 667).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się pozytywnie.

Przedmiotem kontroli było ustalenie stanu faktycznego, udokumentowanie i ocena działalności podmiotu kontrolowanego pod względem przestrzegania zapisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy oraz przestrzegania zapisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w zakresie świadczenia usług poradnictwa zawodowego w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r., w szczególności sprawdzenie zgodności realizowanej usługi poradnictwa zawodowego ze standardem określonym w ww. przepisach.

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o analizę dokumentacji z realizacji poszczególnych form poradnictwa zawodowego, przedstawionych przez PUP danych statystycznych, zakresów obowiązków pracowników odpowiedzialnych za realizację kontrolowanych zadań oraz wyjaśnień udzielonych przez Dyrektora i pracowników odpowiedzialnych za realizację poradnictwa zawodowego.

W kontrolowanym okresie PUP funkcjonował na podstawie Regulaminu Organizacyjnego zatwierzonego Uchwałą Nr 75/XIX/2018 Zarządu Powiatu w Szczytnie z dnia 10 października 2018 r. Zgodnie z ww. regulaminem, za realizację kontrolowanego zadania odpowiedzialne są, wchodzące w skład Centrum Aktywizacji Zawodowej, stanowiska ds. poradnictwa zawodowego, do których zadań należy m.in.: prowadzenie poradnictwa zawodowego dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w tym:

- udzielanie porad z wykorzystaniem standardowych metod ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie lub zmianę zatrudnienia, w tym badanie zainteresowań i uzdolnień zawodowych;
- kierowanie na specjalistyczne badania psychologiczne i lekarskie umożliwiające wydanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia;
- inicjowanie, organizowanie i prowadzenie indywidualnych i grupowych porad zawodowych dla bezrobotnych i poszukujących pracy;
- udzielanie informacji i świadczenie pracodawcom doradztwa zawodowego w zakresie doboru kandydatów do pracy na stanowiska wymagające szczególnych predyspozycji psychofizycznych;
- organizowanie i prowadzenie zajęć dla bezrobotnych i poszukujących pracy z zakresu umiejętności poszukiwania pracy (§ 18 pkt 3 ppkt18-22 Regulaminu).

Zgodnie z § 14 pkt 2 regulaminu oraz schematem organizacyjnym stanowiącym załącznik nr 1 do regulaminu, stanowiska ds. poradnictwa zawodowego podlegają Dyrektorowi PUP.

[Dowód: akta kontroli str. 18-41]

Z przedłożonych kontrolującym sprawozdań o rynku pracy MRiPS-01 wynikało, że na dzień 1 stycznia 2022 r. w PUP zarejestrowanych było 1933 osoby bezrobotne oraz 46 poszukujących pracy. W dniu 31 grudnia 2022 r. było to odpowiednio 1794 osoby bezrobotne oraz 39 osób poszukujących pracy.

[Dowód: akta kontroli str. 42-59]

W okresie objętym kontrolą zadania z zakresu poradnictwa zawodowego realizowały 3 osoby, w tym 1 osoba do dnia 28 października 2022 r. Osoby realizujące przedmiotowe działania miały powyższe zadania ujęte w zakresach czynności.

[Dowód: akta kontroli str. 60-82]

Ze sprawozdania MRiPS – 02 o przychodach i wydatkach Funduszu Pracy wynikało, iż na poradnictwo zawodowe, badania i ekspertyzy wydatkowano kwotę 8149,68 zł. Kontrolującym wyjaśniono, że kwota powyższa została przeznaczona na zakup testów PerformanSe oraz materiałów i pomocy na potrzeby poradnictwa zawodowego w związku z prowadzeniem informacji i warsztatów grupowych.

[Dowód: akta kontroli str. 83-86]

Jak wynika z załącznika nr 2 do sprawozdania MRiPS-01, w okresie objętym kontrolą z porad indywidualnych skorzystało 579 osób w ramach 796 wizyt. W ramach poradnictwa grupowego zorganizowano 12 grup, w których łącznie uczestniczyły 92 osoby.

[Dowód: akta kontroli str. 87-98]

W przedmiocie wyznaczania klientów do udziału w poradach indywidualnych lub grupowych kontrolującym wyjaśniono, że „usługa poradnictwa zawodowego realizowana jest na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy.

Każdy doradca klienta ma przyporządkowaną grupę osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Podczas spotkań z klientami w ramach monitorowania ich sytuacji zawodowej jeśli uzna, że jest potrzeba skorzystania z porady zawodowej przez daną osobę, to kieruje ją na taką poradę. Może wydać osobie wezwanie lub wpisać działanie w IPD dając klientowi możliwość samodzielnego zgłoszenia się do doradcy zawodowego. Osoba zarejestrowana w PUP może również umówić się na poradę do doradcy zawodowego z własnej inicjatywy”. Dyrektor PUP podkreślił, że „zależy nam by klienci nie czuli się przymuszani do wizyt, ale czuli sprawczość, że mogą z niej skorzystać z własnej woli. Pomaga nam to w budowaniu z nimi relacji w zakresie procesu doradczego.”

W odniesieniu do osób kierowanych na szkolenia doradcy zawodowi kontaktują się z nimi ustalając termin porady indywidualnej przed skorzystaniem z danej formy pomocy. Doradca zawodowy podczas porady indywidualnej planuje z osobą bezrobotną/poszukującą pracy terminy kolejnych spotkań, jeżeli sytuacja tego wymaga.

[Dowód: akta kontroli str. 260-261]

Kontroli poddano dokumentację 15 przeprowadzonych w kontrolowanym okresie porad indywidualnych (po 5 porad przeprowadzonych przez każdego z doradców zawodowych). Stwierdzono, że udzielając porady indywidualnej, informacje dotyczące osoby bezrobotnej dokumentowano w sposób zgodny z zapisami § 54 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków

realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy. Na podstawie przedstawionych kontrolującym raportów doradcy, wygenerowanych z systemu Syriusz ustalono, że porady indywidualne udzielane w PUP obejmowały wszystkie elementy określone w § 53 rozporządzenia, tj.: ustalenie problemu zawodowego; analizę sytuacji bezrobotnego (zainteresowania, predyspozycje, kompetencje, uwarunkowania zdrowotne, społeczne i ekonomiczne); analizę możliwości i wybór odpowiedniego sposobu rozwiązania problemu zawodowego; ustalenie potrzeby przeprowadzenia specjalistycznych badań lekarskich lub psychologicznych; weryfikację sposobu rozwiązania problemu zawodowego lub wskazanie możliwości skorzystania z innych usług rynku pracy, jeżeli wynika to ze specjalistycznych badań lekarskich lub psychologicznych; zalecenia dotyczące dalszego postępowania, w tym potrzebę objęcia uczestnika pomocą innego pracownika PUP, centrum lub inną instytucję.

[Dowód: akta kontroli str. 99-157]

Stwierdzono, że w PUP wykaz porad grupowych jest sporządzany i publikowany zgodnie z § 52 pkt 2 ww. rozporządzenia.

Plan porad grupowych zamieszczany jest zgodnie z § 52 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy na tablicy informacyjnej w siedzibie urzędu i na stronie internetowej urzędu w wymaganym terminie.

System Syriusz jest kompatybilny z Wortalem Publicznych Służb Zatrudnienia, w ramach którego funkcjonują strony urzędów pracy, w tym PUP. Doradca zawodowy wprowadza tematy zaplanowanych porad grupowych do systemu Syriusz i nadaje elektronicznie odpowiedni status porady, dzięki czemu informacja o planowanej poradzie przesyłana jest przez system na stronę Wortalu i tym samym na stronę internetową Urzędu. Po zakończeniu porady doradca zawodowy zmienia status porady w systemie Syriusz na „zakończona”, co z kolei powoduje status wysyłki do CBOP – „usunięto”. W związku z powyższym nie ma możliwości zweryfikowania daty publikacji zaplanowanych porad, które już się odbyły i są archiwalne”. Kontrolującym przedłożono plan porad, dostępny w czasie kontroli na stronie internetowej Urzędu.

[Dowód: akta kontroli str. 261-262]

Kontrolą objęto dokumentację z 3 wybranych porad grupowych. Stwierdzono, iż realizując poradę grupową, w PUP dokumentowano informacje zgodnie z regulacjami zawartymi w § 56 ww. rozporządzenia. Potwierdzono również, że liczba osób biorących udział w poradach nie przekraczała 16 osób, zgodnie z § 46 ust. 6 rozporządzenia.

Dyrektor PUP wskazała, że „w roku 2022 zaplanowanych było 18 porad grupowych, jednak porady w I kwartale nie odbyły się z uwagi na stan epidemiologiczny.

Zrealizowano 12 porad w tym 2 porady grupowe, które nie były ujęte w kwartalnym wykazie porad grupowych i spotkań informacyjnych. Były one zorganizowane w związku z dodatkowymi potrzebami." Pierwsza dodatkowa porada w formie warsztatu „Jak poszukiwać pracy i komunikować się na polskim rynku”, skierowana była do uchodźców z Ukrainy. Sytuacja związana z wybuchem wojny na Ukrainie spowodowała napływ cudzoziemców do Polski szukających pomocy również w PUP. Organ zatrudnienia mając na uwadze zalecenia MRiPS, aby osoby przyjeżdżające z Ukrainy traktować indywidualnie i wdrażać wobec nich wszelką pomoc, wyszedł z inicjatywą i przeprowadził ww. poradę grupową.

Drugą z porad grupowych nie wykazaną w planie były warsztaty „Dobrostan psychiczny, jako atut w poszukiwaniu pracy”. Spotkanie to było kierowane do młodych osób i realizowane było w ramach Paktu na Rzecz Poradnictwa Zawodowego, do którego przynależy PUP. Wydarzenie to było organizowane w ramach Warmińsko-Mazurskiego Tygodnia Kariery.

[Dowód: akta kontroli str. 158-244]

Dyrektor wyjaśniła kontrolującemu, iż PUP w 2022 r. nie realizował szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy. Jako powody takiej sytuacji wskazał:

- „czas trwania szkolenia jest zbyt długi w stosunku do liczby objętych osób bezrobotnych przy ograniczonych zasobach kadrowych (...);
- szkolenie jest niedostosowane do aktualnego rynku pracy(...);
- jednodniowe warsztaty z poradnictwa zawodowego pozwalają na dotarcie z usługą poradnictwa zawodowego do większej liczby klientów w zdecydowanie krótszym czasie i są ukierunkowane na konkretny problem zawodowy do rozwiązania;
- rok 2022 był rokiem ukierunkowanym przez PUP na poszerzenie współpracy z pracodawcami, w związku z tym doradcy zawodowi byli włączeni w realizację usługi pomocy pracodawcy w doborze kandydata do pracy, o której mowa w art. 38 ust. 1 pkt. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W tym zakresie działalności poradnictwa zawodowego skupiliśmy się na tym, żeby wyszukiwać najlepszych pracowników dla pracodawców. Jest to proces czasochłonny i wymagający, bo jego efekt wpływa na ogólną współpracę urzędu z pracodawcami pozyskiwanie od nich ofert pracy. Jest to pogłębiony proces rekrutacji przy zastosowaniu specjalistycznych standaryzowanych narzędzi diagnostycznych. Usługa ta jest realizowana przez PUP od ponad 10 lat.”

Dyrektor PUP wskazała jednocześnie, że szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy będzie realizowane w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, zainteresowania kandydatów taką formą wsparcia(...)

[Dowód: akta kontroli str. 269-270]

W zakresie kierowania na badania lub do Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej wyjaśniono kontrolującym, że „doradcy zawodowi kierują osoby bezrobotne i poszukujące pracy w związku ze szkoleniami grupowymi, indywidualnymi oraz bonami szkoleniowymi do lekarza medycyny pracy. Jeśli zachodzi potrzeba skierowania osoby na badania psychologiczne, to decyduje o tym i kieruje na nie lekarz medycyny pracy.”

W czasie czynności kontrolnych ustalono, że PUP w 2022 roku nie kierował osób zarejestrowanych w PUP na badania psychologiczne do Centrum. Dyrektor PUP podkreślił, że „nadal jest duże przeświadczenie w naszym społeczeństwie, że skorzystanie z usług psychologa jest czymś wstydliwym i świadczy, że osoba ma chorobę psychiczną (...). Wypracowaliśmy model na skorzystanie z pomocy psychologicznej. W ramach spotkań indywidualnych wskazujemy korzyści z pracy z psychologiem rynku pracy i przekazujemy numer do Centrum, by osoba sama zdecydowała o spotkaniu z nim. Zauważaliśmy, że właśnie takie podejście przynosi efekty, gdyż klienci w późniejszym czasie często kontaktują się z nami i dziękują za przekazany kontakt.” Zaznaczono, że bezrobotni chętniej by korzystali z usług psychologa gdyby taka możliwość była w urzędzie pracy, a nie poza miejscem zamieszkania. PUP w Szczytnie nie kieruje na formy poradnictwa zawodowego realizowane w Centrum z uwagi na brak celowości w tym zakresie. Urząd samodzielnie organizuje przewidziane w rozporządzeniu formy wsparcia.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że kierowanie osób bezrobotnych na badania odbywało się zgodnie z § 50 Rozporządzenia. Bezrobotnym wydawano skierowania zawierające wymagane przepisami elementy oraz deklarację o dostarczeniu do PUP wyników badań.

[Dowód: akta kontroli str. 245-259, 263]

Odnosząc się do braku szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy oraz niekierowanie bezrobotnych na badania psychologiczne lub do Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej, kontrolujący zwrócili uwagę, że zarówno ustawa o promocji zatrudnienia, jak i rozporządzenie ws. szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy zawiera katalog form pomocy świadczonych w ramach usługi poradnictwa. Zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia powiatowy urząd pracy upowszechnia informacje o zakresie pomocy udzielanej w ramach usług rynku pracy, co rozumieć należy, jako możliwość wyboru określonych form ze wspomnianego katalogu. Ponadto zgodnie z § 2 ust. 1 Rozporządzenia, usługi rynku pracy świadczy się w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb osób bezrobotnych. Tym samym brak zainteresowania osób bezrobotnych szkoleniami z zakresu umiejętności poszukiwania pracy czy też kierowaniem na badania uznać należy za wystarczające uzasadnienie dla niestosowania tych form poradnictwa.

W odniesieniu do określonego w § 46 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia, dotyczącego udostępniania zasobów informacyjnych, Dyrektor PUP wyjaśnił, że „zasoby informacji zawodowych zgodnie z rozporządzeniem służą do samodzielnego wykorzystania przez osoby zarejestrowane oraz są udostępniane w postaci papierowej, audiowizualnej lub elektronicznej, w tym na stronach internetowych PUP. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczytnie udostępniamy również informację zawodową w postaci papierowej (teczki zawodów).

[Dowód: akta kontroli str. 265-268]

Biorąc pod uwagę ustalenia kontroli, stwierdzić należy, że PUP realizuje usługę poradnictwa zawodowego zgodnie ze standardami i wymogami określonymi w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz rozporządzeniu ws. szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy.

Wobec niestwierdzenia uchybień, nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Pouczenie

Od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Anna Słowińska

DYREKTOR

Wydziału Polityki Społecznej